

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Václava Svobody
na téma „Competing Legal Transplants of the Independent Directors
and Board of Supervisors in the Chinese Law“

Rozsah práce: 54 stran

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil dosti aktuální téma. Finanční krize, která postihla svět po roce 2008, znovu oživila diskuse po optimální struktuře řízení a správy akciové společnosti (corporate governance) a s ní také otázky týkající se orgánů společnosti a jejich složení. Je mimořádně zajímavé nahlédnout, jak dopady této diskuse pronikají do čínského právního a ekonomického prostředí, jež bylo krizí rovněž zasaženo.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako velmi náročné. Diplomant analyzuje závěry z prostředí práva německého, čínského a USA (federálního i národního). Zvláště k čínské úpravě se přitom v tuzemsku nepojí prakticky žádné odborné zdroje. Je tedy zřejmé, že diplomant musel pracovat takřka výlučně s prameny zahraničními a cizojazyčnými. Jejich výstupy nejprve představuje izolovaně a poté vzájemně porovnává.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Účelem diplomantovy práce je zmapovat, jak nesourodě do prostředí čínského práva pronikají závěry transatlantické diskuse o klíčových otázkách corporate governance, týkající se jmenovitě monistické versus dualistické struktury řízení a správy akciové společnosti, role dozorčí rady / výboru pro audit a nezávislých členů, a na jaká národní specifika při tomto průniku narážejí. Práce je zajímavou sondou, pokud jde o popis situace v čínském právu. Její preciznost v tomto směru nejsem schopen posoudit. Obávám se nicméně, že pokulhává v přesnosti porovnávaných východisek z právní úpravy německé a USA. Diplomantovy závěry ve vztahu k ní jsou mimořádně povrchní a někdy bohužel i věcně nesprávné (viz níže ad 4.). To nakonec vrhá stín pochybností i ohledně obhajitelnosti diplomantových vývodů týkajících se čínského práva a samozřejmě komparativních pasáží jeho práce.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je přehledná. Práce odděluje kapitoly věnované situaci v jednotlivých porovnávaných úpravách a pasáži komparativní. Zvláště analyzuje problematiku dozorčí rady a nezávislých členů orgánů. Příkladná je i diplomantova práce s úvodem a závěrem díla. Úvod vymezuje cíl a představuje metody a prostředky k jeho dosažení, závěr rekapituluje hlavní zjištění a shrnuje, k čemu diplomant (v souladu se zadáním vymezeným v úvodu) dospěl.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Diplomant pracuje takřka výlučně s prameny cizojazyčnými, zvláště čínské provenience. V práci ale představuje také situaci v právu německém a USA. Přehled odborné literatury však uvádí jen nemnoho odborných zdrojů z prostředí německé či severoamerické právní vědy. Autor také (až na jednu výjimku) pominul prameny psané česky. Obávám se, že práci se to stalo částečně osudným. Diplomantovy závěry týkající se německého práva a situace v USA jsou velice povrchní a někdy i nesprávné. Z práce nenabývám dojem, že diplomant pronikl do fungování struktur corporate governance v Německu a v USA. Poznámkový aparát je naproti tomu bohatý, vykazuje však dílčí nedostatky, jako například opakované plné citace odkazovaných děl.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy dle mého názoru pokulhává. Autor ulpívá na povrchu pojednávaných otázek a porovnává jen základní znaky systému. Jeho práce nese spíše prvky socio-ekonomicko-právní eseje, než seriózního odborného pojednání právně-vědeckého. Role dozorčí rady v německém modelu řízení a správy je mnohem složitější, stejně jako nezávislých ředitelů v právní úpravě USA (federální, či národní). Poslední vývoj navíc oba systémy přibližuje, takže téma nezávislých členů proniká i do doktríny německé a naopak - ve výboru pro audit získal americký systém významný prvek imanentní struktury dualistické.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je odpovídající, dílo je co do své formy i grafiky na slušné úrovni.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková i stylistická úroveň práce se mi obtížně posuzuje, když práce je psaná v angličtině. Místy jsem však měl problém s porozuměním textu, třebaže anglicky jsem jinak schopen číst bez obtíží. Dovožuji, že na vině může být složitý diplomantův styl. Některé věty zní i nesmyslně. Na str. 28 např. diplomant uzavírá: „...the BOS does not meet regularly, because it does not meet regularly...“. Ke srozumitelnosti textu nepřispívá ani zbytečné nadužívání zkratk „BOS“, „BOD“, „SASAC“, „SOE“, „SHM“ apod., z nichž mnohé diplomant ani nikde nezavádí. Vyskytují se i zjevné gramatické chyby (na str. 31 např. „German scholars explicitly declares“ apod.).

4. Případná další vyjádření k práci

Výhrady mám k některým tezím, jež diplomant v práci prezentuje. Na str. 14 kupříkladu nesprávně tvrdí, že dozorčí rada stojí v německém systému na čele hierarchie orgánů společnosti. Na str. 15 potom, že členové dozorčí rady jsou v německém právu voleni na čtyři roky. Na str. 31 konstatuje: „German scholars explicitly declares, that the purpose of the BOS is to protect majority shareholder interest“. Diplomant neodkazuje na žádný pramen, z něhož by bylo patrné, kteří němečtí právní vědci takový názor zastávají. Dosti však pochybuji, že vůbec existuje. Tak tomu totiž v německém právu naprosto není. Podobně o stránku dál, kde diplomant uzavírá: „independent directors ... represent shareholders against the BOD“. Na str. 29 odkazuje na letopočet 1938 jako rok klíčových změn v německém akciovém právu. Na str. 33 a násl. nepředstavuje věrně koncepci upravenou Sarbanes-Oxleyovým zákonem. Není například pravdou, že výbor pro audit musí být povinně zřizován ve všech případech. Naprosté nesmysly (které ani nemají oporu v předchozích – anglicky psaných – částech práce) se potom podávají z česky psaných tezí. Na str. 59 např. diplomant konstatuje, že dozorčí rada v Německu je „nejvyšší firemní orgán“, že může „volně odvolávat“ členy představenstva, že „Rozhodnutí dozorčí rady je možné zvrátit tříčtvrtinovým přehlasováním na valné hromadě.“, že členové dozorčí rady „nesmějí být v pozici závislé na nějakém členu představenstva“. Atd.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Uvítám, uvede-li diplomant na pravou míru tvrzení, na něž poukazuji ad 4. výše. Rád bych se v průběhu ústní obhajoby (i prostřednictvím konkrétních dotazů, jež hodlám diplomantovi položit) také přesvědčil, že diplomant skutečně porozuměl fungování struktur corporate governance v Německu a v USA (po přijetí Sarbanes-Oxleyova zákona), ale i systému jejich právní úpravy v těchto státech. Je tomu například tak, že federální právo v USA může upravovat záležitosti týkající se práva společností? Očekávám rovněž, že diplomant pohovoří o tom, jak tytéž otázky řešíme v tuzemském právu, popřípadě zda se staly či stanou předmětem evropské unijní reglementace.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzhledem k uvedeným výhradám a nepřesnostem práci hodnotím s rozpaky. Domnívám se, že k ústní obhajobě ji lze připustit. Celkové hodnocení však ponechávám závislým na jejím průběhu.

V Praze dne 23. dubna 2014

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.